Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Praedicatorum Friburgensium lector - Cod. Ettenheim-Münster 191

Weisser, Philipp

[S.l.], 1628-1929

Dubium primum

urn:nbn:de:bsz:31-117415

Visual Library

Consideratis istis quae ad 1am et 2am mentis operationem spectare videbantur, restat ut et aliquid de 3a quae discursus dicitur in medium adferamus. Ad eam enim omnia in 2. superioribus partibus dicta reducuntur et ordinantur. Quia vero omnia quae in hac parte tradi solent in una argumentatione conveniunt, prius de illa quid sit, agemus; et postea ad eius partes descendemus. Eorum fundamenta petentes ex lib: priorum Aris., ut in proemio nostro promisimus.

Dubium Primum
Quid sit Argumentatio.

Argumentatio est oratio in qua ex una vel pluribus propositionibus alia sequi denotatur. Definitio Argumentationis.

Hanc definitionem ut melius intelligatur revocandum est in memoriam illud quod supra diximus de tertia mentis operatione. Quod illa sit quaedam ratiocinatio, seu discursus, in quo unum ex alio infertur. v.g. si ego dicam. Omnis homo est animal, Petrus est homo, ergo Petrus est animal; in quo non tantum apprehendimus res, nec tantum iudicamus, aliquid esse vel non esse Argumentatio dicitur discursus.

esse sed et unum ex alio colligimus et inferimus.
Et ad hanc 3am operationem mentis spectat Ar-
gumentatio hic definita.

Genus Definitionis Oratio.

Per enim dictio oratio locum generis obtinet.
Caetera particulae sunt loco Differentiae. Et expli-
catio magis Definitio. Primum n. causa 3a in dividit

Propter Syllogismi

in argumentatio. Pars Illud, ex quo aliud sequitur
et sit ut esse vel una propositio tum; velut fieri
solet in enthymemate. Vel plures, ut fit in Syl-
logismo et aliis speciebus argumentationis. et hoc vocatur
Antecedens. 2um est id quod sequitur ex alio; et vocatur con-
sequens, vel et consequentia. 3um est id, quo mediante
aliud infertur, et hoc vocatur nota illationis, quae
explicationem et illam particulam dictis denotata.

Nota Illationis quadruplex.

Nota n. Illationis seu illativae sunt 4.
Si, Ergo, Igitur, Quia.

Conditionalis. 1 Prima Constituit argumentationem, vel consequentiam conditio-
nalem. v.g. Si dies est, lux est.

Rationales 2.3. 2a et 3a constituunt argumentationem rationalem. v.g.
homo est, ergo est vivens sensibile.

Causalis. 4 4a Constituit argumentationem causalem v.g.
quia homo est rationalis, est risibilis. vel homo est risibilis
quia rationalis.

Quibus constet omnis argumentatio?

Omnis ergo argumentatio constat antecedente et conse-
quente et nota illationis.

Divisio Argumentationis.

Dividitur hic argumentatio in Bonam et
malam.

Argumentatio Mala.

Mala argumentatio est illa, in qua consequens non
infertur ex antecedente sicuti denotatur.

Argumentatio Bona.

Bona vero argumentatio est oratio in qua consequens
infertur ex antecedente sicuti denotatur.

Bona duplex.

Haec igitur Bona dividitur in Formalem et
Materialem

matis

Materialis est illa in qua consequens [...] infertur ex antecedente propter peculiarem connexionem quam cum illo habet. ideo est argumentatio facta in peculiari materia. Et nomine materiae intelliguntur propositiones, quibus constat argumentatio. Bona Materialis.

Formalis argumentatio est illa in qua unum infertur ex alio propter rectam dispositionem quam termini inter se habent et propter rectum modum colligendi unum ex alio. Unde saepius fit quod propositiones ex quibus argumentatio constituitur in se sint falsae: quamvis vero argumentatio sit bona, et formalis. quando ergo agitur de formalitate consequentiae non est cur adeo de veritate vel falsitate propositionum; sed attendi debet modus colligendi et inferendi unius ex alio v.g. haec argumentatio, omnis lapis est durus, omnis homo est lapis ergo omnis homo est durus. Est legitima et formalis argumentatio propter rectam terminorum dispositionem et bonum modum inferendi unum ex alio, quo modo in quacunque materia requiratur ut bona efficiet argumentationem et si quis in tali argumentatione admiserit praemissas non minus tenetur admittere consequentiam, quam in aliqua argumentatione ubi omnes propositiones sunt verae formae: v.g. in ista, omne animal est vivens sensibile omnis homo est animal, ergo omnis homo est vivens sensibile. nisi forte aliqua sit in forma, tunc v. negari potest: sed figura et forma syllogistica [...] se talis est naturae, ut homines qui ratione utuntur adstringat ad concedendam consequentiam si admiserint propositiones. Bona Formalis.

Circa praedictam divisionem argumentationis dubium excitatur an argumentatio mala sit simpliciter argumentatio: v.g. ista; Petrus est albus; ergo Petrus est doctus. Et videtur quod sic nam

Dubium an argumentatio mala sit simpliciter argumentatio. R. quod sit non

Probatur à simili quod sit.

nam complexio falsa, est simpliciter complexio; ergo et argumentatio mala erit simpliciter argumentatio. consequentia patet à paritate rationis. Dicendum tamen est ad hoc, malam argumentationem non esse simpliciter argumentationem licet figuram vel similitudinem habeat argumentationis:

Probatur à simili quod non sit.

eo fere modo quo homo pictus non simpliciter homo dicendus est, sed homo pictus, quia figuram alicuius veri habet hominis: ita et argumentatio mala non vocanda simpliciter est argumentatio, sed cum addito, scilicet, argumentatio mala.

Ratio quod non sit.

et ratio huius potest esse ista: nam argumentatio est illa in qua unum infertur ex alio sed in mala argumentatione unum non infertur ex alio licet ita appareat quasi unum inferret aliud tamen re vera, neque ex vi formae, neque materiae id habet. concesso enim antecedente in mala argumentatione potest negari consequentia; quia in tali argumentatione secundum dialecticum modum loquendi, nulla est consequentia. ergo argumentatio mala, non est simpliciter argumentatio.

R. malam Argumentationem non esse simpliciter argumentationem.

Disparitas similitudinis.

Ad rationem in contrarium allatam Respondetur concedendo antecedens, et negando consequentiam. Disparitas est enim de complexione falsa, et mala argumentatione vel consequentia. nam complexio ut sic est indifferens ad significandum verum vel falsum: solum enim clamat in sua essentia, quod significet aliquid enuntiando, sive illud quod enuntiat, sit verum, sive falsum. imo eadem complexio, quae nunc est vera, postea potest esse falsa. v.g. Petrus currit, currente Petro, vera est: cessante Petro à cursu, falsa. quod in argumentatione non contingit; illa enim secundum se adfert quomodo inferatur ex alio et unum inferri ex alio, denotetur, quod argumentatio mala non habet, sed tantum solam vocem et similitudinem aliquam [illegible] sibi [illegible].

Neque

Nec et argtio bona, pt fieri mala sicuti cnsqia
vero pt fieri falsa. sed cnsqia si e semel bona,
semper e bona: et bona argtio sem e bona.

Argtio bona sem manet bona.

Veruntamen nece argtatis vel cnsqiae, pt
accipi secdm eorum usu, tam bona quam mala
argtio. licet mala non sit simpliciter talis
sicuti dictum e.

Quia vero ad cognoscendam bonitatem, vel ma
litiam argtatis multum conducit cognitio
veritatis vel falsitatis cnsqium necesse erit
cnsiderare quidnam ad veritatem cnsqtis ali
cuius requirat. Et idem quod ut aliqua cnsqio
catgca vera sit, plerumque assignentur duae con,
ditiones.

Duae Conditiones bonae cnsqis Catgcae.

Prima e. Ut cnsqio affirma sit vera, petit quod extrema
supponant et quod pro eodem supponant aut
verificentur iuxta exigentiam cnsqietatum
logicalium. Unde haec cnsqio. homo e doctus, vera
e: haec vero falsa; omnis homo e doctus. quia quamvis
nis extrema supponant vel verificentur
tamen non supponant et verificantur pro eodem
secdm exigentiam cnsqietatis logicalis signi cnsqis
distributivae. quare commendam circa extre
ma cnsqiis affirmat, ne aliquid fiat contra regu
las alicuius cnsqietatis logicalis.

1a Conditio. Ut supponant extrema.

2a Conditio. Ad veritatem cnsqtis negativae
sufficit si alterum cnsqiis non supponat, vel si
utrumque supponit, non tamen pro eodem. ut
v.g. haec e vera cnsqio. Petrus non e Paulus,
quamvis v. extrema supponant

2a Conditio.

non tamen

non tn̄ q eodem. et haec sic vera. Antūs non currit, qa formaliter non supponit pro dicto supposito.

De Veritate propositionum Hypothetarum iam dictum est supra. Quare consulto nil de illis dicamus.

Obiectio contra 3am conditionem.

Unum tn̄ argumentum est, q contra 3am conditionem potest obiici; haec propositio, Pr est natura divina, est affirmativa et vera; et tn̄ subiectum et praedicatum non supponunt pro eodem. ergo illa 3a conditio non petitur ad veritatem propositionis affirmativae. ma. et consequentia patent. probatur min: Subiectum n. illius propositionis, Pr sc: supponit pro 1a persona, et non pro natura divina, ergo non supponunt pro eodem.

R. Cum D. Thoma, illam propositionem in divinis esse veram, propter summam simplicitatem et infinitam transcendentiam, seu identitatem naturae divinae cum Patre. licet propter explicitam distinctionem non supponant pro eodem. Sed haec res Theologica est.

Notatio de tribus Notis illationis.

Circa id quod diximus, omnem argumentationem constare antecedente, consequente, et Nota illationis, advertendum est, q in diversis argumentis diverso ordine ista collocentur. In argumentatione n. conditionali illatio aut q mediate seu [illegible] particulam (Si). Alterum vero, sive antecedit conjunctionem, sive sequatur mediate, erit consequens, ut hoc v.g. Si Sol lucet, dies est. Vel dies est, si sol lucet. Hoc ultimum aut q mediate seu conjunctione conditionalem, Si,. Illa primum vero est consequens.

Et idem

Et idem dicendum de argtae causali. v.g. qa hō ē ratis, ē risibilis. Vel hō ē risibilis, qa hō ē ratis.
In rati argtae sā [illegible] ante ē ants, et 2a consques. Atq; ad has 3. argtis spes reducuntur ces con, sequentiae, sive bonae sive malae.

Dubium Secundum Quotnam sint Species bonae Argumentatis Rationalis?

Iuxta triplicem Illatis Notam, tripliciter et supra divisimus argtaem. In Conditionalem. Causalem et Rationalem.
Sed relicta causali et conditionali, q̄rimus hic quot sint spes argtatis bonae, ratis?
Numerantur a certer sex.
Syllogismus. Enthymema. Inductio. Exemplum. Sorites. Dilemma.

Species bonae argtatis ratis sunt sex. 1. Syllogismus.

Syllogismus ē Argtatio q̄dam constans tribus q̄ōibus, apte et recte inter se dispositis, de quo infra plura dicemus. fol. 233.

2. Entymema.

Entymema ē Argtatio habens duas q̄ōes quarum una ex altera infertur. et illud vocat Arist: lib: 2. priorum. Syllogismum imperfectum, q̄a [illegible] fere in entymemate indu-

dunt